184570 - Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlemek zekanın gelişmesine neden olur mu?

Soru

Bir kimse Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlerse bu onu daha zeki yapar mı? Eğer cevap “hayır” ise, İslâm’ın Kur’an’da sunduğu yöntem ve öğretilerle daha zeki ve anlayışlı nasıl olabilirim?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

İnsanda zekânın geliştirilmesi, günümüzde üniversiteler, enstitüler ve araştırma merkezleri tarafından ele alınan ilmî ve psikolojik bir alandır. Bu, pek çok araştırmacının ortak meselesi olup, bu hedefe ulaşmak için kapsamlı çalışmalar ve programlar yürütülmektedir.

Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlemenin zekâyı artırdığına dair bir hüküm verebilmek için, bu konuda disiplinli bilimsel araştırmalara ihtiyaç vardır. Bu araştırmalar, Kur’an ezberleyen öğrenciler üzerinde yapılmalı; ezber öncesi ve sonrası zekâ seviyeleri ölçülmeli ve ezberle meşgul olmayanlarla karşılaştırılmalıdır. Ayrıca yaş ve eğitim farkları da dikkate alınmalıdır. Sonuçlar ortaya konduktan sonra, iddialar açık ve deneysel delillere dayanmalıdır ki, duygusal yaklaşımlar ile hüküm vermekle itham edilmeyelim. Bu konuda El-Ezher Üniversitesi bünyesinde bir çalışma yapıldığı duyulmuşsa da, henüz bu çalışmaya ulaşma imkânı olmamıştır.

Bununla birlikte şunu söylemek bize yeterlidir: Kur’ân’ı ezberlemek ve tilavet etmek, kalbin arınmasının ve bereketin en büyük sebeplerindendir. Bu bağlamda bazı önemli hususlara işaret edelim:

Birincisi:
Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlemek, Yüce Allah’ın kulunun kalbine attığı bir nurdur. Nitekim Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Kur’an ehli kimseyi şöyle tasvir etmiştir: “O, tadı güzel, kokusu hoş turunç gibidir.” (Buhârî, 5020; Müslim, 797)

Yine Abdullah ibn Abbas (radıyallahu anh) şöyle rivayet etmiştir: Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki:
“İçinde Kur’an’dan hiçbir şey bulunmayan kimse, harap bir ev gibidir.” (Tirmizî, 2913 – hadis hasen sahih olup Muhammed Nasıruddin el-Albani tarafından da sahih kabul edilmiştir.)

İkincisi:
Kur’ân’ı ezberlemek, tefekkür ve derin düşünce için önemli bir vesiledir. Bu da dinin anlaşılması ve Allah’ın rızasına götüren yolları kavrama açısından en temel yoldur.

Üçüncüsü:
Kur’ân, kul için dünya ve ahirette mutluluk, huzur ve sükûnet kaynağıdır. Zekâ gelişimi ise, gaflet ve sıkıntılarla dolu bir kalpte sağlıklı şekilde gerçekleşmez.

Dördüncüsü:
İlk dönemlerde yaşamış büyük âlimlerin çoğunun Kur’an ve sünnet ehli olması dikkat çekicidir. Taberî, Kurtubî, İbn Kesîr, Fahreddin er-Râzî ve İbn Teymiyye gibi büyük müfessirlerin hayatları, Kur’an’ı ezberlemenin zihinsel kabiliyetler üzerindeki etkisine güçlü birer örnektir.

Beşincisi:
Kur’ân’ı ezberlemek aslında yoğun bir okuma ve tekrar sürecidir. Modern araştırmalar da okumanın zekâyı artıran en önemli etkenlerden biri olduğunu ortaya koymaktadır. Hele bu okuma, sözlerin en yücesi ve en temiz olan Kur’an olursa, etkisi çok daha büyük olur.

Allah en doğrusunu bilir.